

ESGLÉSIA DE MENORCA

Butlletí oficial del Bisbat

Germans, la nostra pregària pel Bisbe Miquel qui, amb tot el seu amor i total dedicació, va regir la nostra diòcesi de Menorca durant 8 anys, en aquests dies del seu traspàs, a tots ens doni més fe, més esperança i amor per servir Déu i els germans. I que en la unitat i la responsabilitat del nostre treball pastoral de cada dia, sapiquem, tal com escriu ell mateix en el seu comiat, ser fidels a la veritat de Jesús i donar la veritat en la caritat.

(De la Homilia per a les misses en sufragi del Bisbe Miquel)

Núms. 9 i 10 Agost i Setembre del 1989.

ORGUE DE L'ESGLÉSIA DE SANTA MARIA DE MAO. Dalt i Baix.

ESGLÉSIA DE MENORCA

**Butlletí oficial
del Bisbat**

Núms. 9 i 10 Agost i Setembre del 1989.

SUMARI

Documents del Bisbe	121
32.- Decret, nomenant nou Vicari General de la diòcesi.	
33.- Carta, comunicant el canvi de Vicari General de la diòcesi.	
34.- Carta als sacerdots sobre objectiu pastoral del pròxim curs.	
35.- Homilia per a les misses en sufragi del Bisbe Miquel.	
36.- «Sentir-se catequistes». Obertura de la IX Escola d'estiu per a catequistes.	
37.- Comunicat. Ha mort el Bisbe Miquel.	
38.- Escrit. El Diàcono, una realitat eclesial.	
De Secretaria General	132
Constitució del nou Consell del Presbiteri.	
Constitució del nou Col·legi de Consultors.	
Correcció a fer en el nombre anterior del Butlletí.	
En la mort del Bisbe Miquel Moncadas Noguera	133
Dades biogràfiques.	
Celebració de les exèquies.	
Testament espiritual.	
Informació diocesana	139
Activitats del Sr. Bisbe.	
Activitats estiuenques.	
Festes al Monestir de Sta. Clara.	
Nova Superiora General de les Franciscanes.	
La Companyia de Maria deixa Ciutadella.	
De la Santa Seu	142
Missatge del Papa per al DOMUND 1989.	
Necrològica	146
Sor María Taltavull	

DOCUMENTS DEL BISBE

32.- DECRET

Nomenant nou Vicari General de la diòcesi de Menorca.

ANTONI DEIG CLOTET, BISBE DE LA DIÒCESI DE MENORCA,

Per les presents Lletres, i d'acord amb la vigent legislació canònica (càns. 469-481), faig saber que nomeno el Sr. SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA, pel càrrec de VICARI GENERAL de la diòcesi de Menorca, pel temps del meu beneplàcit. Exercirà també el càrrec de Moderador de la Cúria diocesana, segons l'esmentada normativa canònica.

En virtut del present nomenament, el nou Vicari General podrà i haurà d'exercir les funcions pròpies del seu càrrec, que durà a terme com a servei pastoral d'ajuda al seu Bisbe i a tots els feels, sacerdots, religiosos i seglars, en bé de la nostra Església particular i en comunió amb l'Església universal.

Concedesc a l'esmentat Vicari General el mandat especial, que es requereix per dret, per a l'exercici de la seva potestat executiva, segons el cànon 479.

Esper, també, de tots els membres de la nostra Comunitat diocesana que acolliran el nou Vicari General, en l'exercici del seu servei pastoral, ajudant-lo en el millor compliment de la seva responsabilitat, per tal que tot redundi en bé de la nostra diòcesi, amb l'ajuda de la gràcia de Déu.

El nou Vicari General prendrà possessió del seu càrrec el dia 22 de setembre, previs els obligats juraments i professió de fe.

Ciutadella de Menorca, a 22 d'agost del 1989.

+ Antoni, bisbe de Menorca

Ho aval amb la meva signatura

Ma. Carme Manonelles.

Secretària General.

33.- CARTA

Comunicant el canvi de Vicari General de la Diòcesi.

Ciutadella de Menorca, a 22 d'agost del 1989.

Estimats germans sacerdots, religiosos i seglars,

En la mateixa data d'aquesta carta, he signat un decret pel qual nomeno Vicari General de la nostra Diòcesi de Menorca al Sr. SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA, qui substitueix el qui n'ha fet fins ara, des de tanta estona i amb una dedicació digna de tot elogi, el Sr. RAFAEL Ma OLÉO CORTÈS.

Jo faltaria al més elemental sentit de justícia si, en comunicar-vos aquesta, en darrer terme, decisió meva, no manifestàs obertament l'acció de gràcies meva i de tota la diòcesi al Sr. Rafael Ma. Oléo Cortès, per l'esforç, l'amor i l'atenció diligent i continuada que ha posat en el càrrec de Vicari General, des de fa 20 anys, i que ara deixa. L'ajuda que m'ha prestat des de què sóc bisbe de Menorca i la que continuarà prestant-me ha vingut lligada sempre, no solament per l'amistat que d'anys ens unia, sinó també per la fidelitat i l'estimació que sempre ha tingut a la diòcesi de Menorca i, per tant, al seu bisbe, tant en temps del Bisbe Miquel, suara traspasat, com en el meu. Moltes gràcies, idò, estimat Oléo!

Un canvi pastoral, certament, condueix a una situació diversa, encara potser sense definir del tot, principalment si afecta a d'altres persones, com és el cas del càrrec de Vicari General. Convé, idò, que la nostra diòcesi accepti amb bona voluntat aquest canvi operat, per anar continuant la tasca que té encomanada.

Confio en l'Esperit del Senyor que no deixarà d'enfortir les nostres febleses, i que, amb la seva ajuda, sabrem tots, cadascú des del seu lloc, atendre les seves gràcies i els seus dons, en la unitat i la varietat d'un treball apostòlic al qual esteim obligats.

Esperant també de tots els feels un acolliment i una ajuda corresponsable i solidària amb el nou Vicari General, us envio a tots la meva benedicció, que és signe de l'amor fraternal que ens devem els uns als altres.

+ Antoni, bisbe

34.- CARTA

Als sacerdots sobre objectiu pastoral del pròxim curs 1989-1990.

Ciutadella de Menorca, a 14 d'agost del 1989.

Estimats sacerdots,

Per al pròxim curs 1989-90, que esteim a punt de començar, desitjaria poder dur a la pràctica de la nostra acció pastoral, a més del treball ordinari de cada dia, un objectiu principal que centràs les nostres activitats i tots a l'una anàssim fent feina en aquesta direcció.

Després de la Visita Pastoral que he practicat aquests dos darrers anys, i també escoltats el Consell Diocesà de Pastoral i el del Presbiteri, he pogut centrar aquest objectiu en tres o quatre propostes que ara poso a la vostra consideració perquè, en la vostra pròxima reunió del mes de setembre, m'indiqueu, per mitjà del vostre representant al Consell del Presbiteri, aquell objectiu que us sembla més adient i necessari, amb la llibertat també de proposar-ne d'altres, si us sembla bé i que tindriem en compte.

El primer objectiu és: L'apostolat vocacional.

Té un ampli camp, perquè no es limita solament a les vocacions sacerdotals. Em referesc a l'àmbit vocacional de tots els feels: vocació a la vida consagrada, vocació a la vida de compromís de tot feel a la corresponsabilitat que, com església que som, comporta el nostre baptisme. He escrit i predicat molt demanant vocacions de seglars en un compromís eclesial per actuar, com Església, tant dintre com, sobretot, fora d'ella, i no solament d'una manera individual, sinó formant grups o moviments de catequització i d'evangelització.

Tampoc no podem descuidar l'ajut i la necessitat que tenim dels religiosos i religioses. És un tema que hem encetat moltes de vegades. Una campanya vocacional dirigida a obtenir vocacions de religiosos, també sacerdotals, ens és molt necessària per centrar i enfortir principis i actituds segons la ment del Concili Vaticà II; per unir més l'acció pastoral a desenvolupar; per l'encarnació a la nostra diòcesi dels religiosos i religioses que vénen de fora; etc. etc.

El segon és la pastoral de la joventut.

Feina grossa la que està per fer en aquest camp, a més de la que ja s'hi fa. La veig de cara a dins de l'Església: els moviments juvenils que tenim, que hem de potenciar i, al mateix temps, coordinar i centrar, per tal que, depenent, com depenen, alguns d'ells, d'organitzacions a nivell interdiocesà, sàpiguen aplicar i reconduir els seus propis objectius i campanyes a la línia i objectius de la diòcesi; fer més viva, operant i eficient, la corresponsabilitat diocesana en la Taula de la Delegació de la Joventut; etc.

De cara a fora, la immensa multitud de joves menorquins que necessiten sentir una paraula de Jesús; arribar i connectar amb ells i elles, en un procés d'evangelització adequat; etc. etc.

El tercer: La vessant espiritual de l'acció pastoral.

Aquí hi caben diversos aspectes per a tot el poble cristià. Es podria centrar en la importància cabdal de les nostres Eucaristies, com a cim i centre de tota la nostra acció pastoral. Disminueix l'assistència dominical de l'Eucaristia; per molts encara és un simple compliment obligat d'assistència passiva, sense adonar-se dels aspectes i valors, festius, socials, pastorals que inclou, i que marquen la vida d'una comunitat cristiana que en Crist i amb Crist fa feina en el món, empesa i estalonada, com a serventa de l'Esperit, que és qui dirigeix i vivifica la seva Església.

Tot açò, també cal aplicar-ho als altres sacraments i actes religiosos: recessos, formació espiritual, grups de pregària, pregàries, etc, etc.

El quart: La pastoral del turisme.

De cada vegada més, el turisme invadeix la nostra illa. Ja deu haver passat a ser una de les primeres, sinó la primera, indústria de la nostra illa. Establir uns principis del nostre comportament envers els turistes en hotels, restaurants etc., és una tasca a refer entre tots. Cal veure què hem de fer; pensar com ho hem de fer i actuar tots conjuntament en unió, etc.

Així breument, emmarc aquesta proposta d'objectius. Després, una vegada s'hagi assenyalat el que escollim, vindrà la feina del plantejament, dels mitjans, de l'itinerari a seguir, de les avaluacions a fer.

Molt agraït, per endavant, de la vostra col.laboració. Que preparant açò, us desig que acabeu de passar un bon estiu.

Amb la meva benedicció,

+ Antoni, bisbe

35.- HOMILIA PER A LES MISSES EN SUFRAGI DEL BISBE MIQUEL

(Maó, 9 agost 1989 i Ciutadella, 10 agost 1989)

Estimats germans,

Em pens que avui hem d'estar més preparats que mai per a la nostra mort, perquè el Fill de l'home ve molt més a l'hora impensada. I dic avui, ja que els accidents a la carretera, el càncer, la droga, l'infart o l'embòlia són aquestes visites inesperades que avui sobten a qualsevol en el moment manco esperat. I ningú, tengui la condició i la categoria que sigui, no es pot escapar d'aquestes urpes insolents de la mort.

Ens hem reunit aquí a celebrar aquesta Eucaristia per pregar pel nostre estimat Bisbe Miquel Moncadas i Noguera, qui fa poc ens ha deixat a causa d'una d'aquestes ràpides maneres de perdre la vida i donar compte a la mort.

En l'evangeli que acabam d'escoltar, el Mestre ens ha dit que hem d'estar preparats per aquest moment de la mort. Estigueu a punt. El cos cenyit. Els llums encesos. Esteim a punt?

Esteim a punt, quan podem fer com els criats de l'evangeli: obrir la porta totd'una, al moment de l'arribada del Senyor. Açò vol dir que hem d'estar atents, sempre al costat de la porta per poder-la obrir. La porta és la mort, la qual no és una murada infranquejable on tot acaba i mor, sinó aquesta porta, aquest final d'una vida efímera que s'obre pas cap a una altra de perdurable. Per tant, si volem estar a punt, com ens exhorta el Mestre, hem d'estar a la vorera de la porta de la mort.

Esteim a punt, a la vorera de la porta de la mort, quan l'esperança d'una vida eterna il·lumina tota la nostra vida temporal. No hi cap la desesperació, ni la desil·lusió en el cor del cristià, perquè sap que Crist ressuscitat és l'esperança de la glòria per a tots nosaltres. Les paraules d'aquells dos deixebles d'Emaús, quan troben aquell vianant: «Nosaltres esperàvem, però amb això, no res», no són significatives d'una esperança sobrenatural, i per açò mateix no reconeixen el Mestre.

Esteim a punt, a la vorera de la porta de la mort, quan la fe cristiana ens aguanta i ens guia, a pesar de les dificultats i dels dubtes que trobam en el nostre camí; quan vivim creient i confessant que Jesús, que és la resurrecció i la vida, és qui ens ha salvat i ens ha obert, ell mateix, com a Servidor inefable, les portes cap a la vida per sempre.

Esteim a punt, a la vorera de la porta de la mort, quan l'amor a Déu i als germans ens aparta del mal i del pecat; quan feim llei dels nostres actes i del nostre comportament, la caritat que és la mare de totes les virtuts.

Estiguem, idò, sempre a punt, amb el cos cenyit per l'amor i amb els llums de la fe encesos en l'esperança d'un demà més feliç i etern, en la glòria de Déu, Pare.

Jesús, el Fill de Déu i de l'home, ha vingut pel Bisbe Miquel a una hora per tots impensada. Però, l'ha trobat a punt, a la vorera de la porta de la mort, donant una tanda d'exercicis espirituals al Poble de Déu, és a dir, complint el seu deure de Pastor dili-

gent, servidor dels seus feels, segons el principal manament del Mestre, qui no va venir a fer-se servir, sinó a servir els altres.

Ahir, el capvespre, a la catedral de Solsona, la seva seu episcopal, una immensa multitud de bisbes, sacerdots, religiosos i seglars, celebràvem les exèquies pel Bisbe Miquel i enterràvem el seu cos al peu dels escalons del presbiteri. Si tots vam pregar per al seu etern descans implorant al bon Déu que li concedís el lloc definitiu de la llum i de la pau, també escoltàvem, adolorits i atents, la seva pòstuma i senzilla paraula de comiat, a l'hora del seu traspàs. Se'ns llegia, finalitzant l'acte, un seu testament espiritual, escrit ja fa tres anys, del qual jo ara vos en vull transcriure qualche fragment. Dirigia el Bisbe Miquel aquest seu comiat, i cit ja les seves paraules, «als meus germans, nebots, familiars meus de prop o de lluny, als amics de Mallorca, Menorca, Solsona, de Catalunya i de tot arreu». I continuava: «No vull marxar d'aquest món, a l'hora del meu traspàs, sense adreçar-vos una senzilla paraula de comiat: Adéu-siau!» I més endavant: «Després de Déu, el meu agraïment sincer i sentit s'envola vers aquells i aquelles persones que, mogudes per l'Esperit del Senyor, i de bon grat, han volgut col.laborar directament o indirectament amb mi com a Bisbe de l'Església». Després, continuava: «És possible que jo vos hagi entristit i fins i tot vos hagi fet patir -jo crec que sí, algunes vegades: Si la causa han estat els meus defectes i els meus mancaments, estic ben segur, que, a hores d'ara, ja m'heu perdonat. En tot cas, vulgueu ara perdonar-me, si vos plau. Si la causa del vostre enuig o patiment ha estat la meva fidelitat al missatge de Jesús o al voler de l'Església, vos ho dic ben de cor amb les paraules de Sant Pau: «No em sap greu. Ara me n'alegro, no del fet que vos entristíssi, sinó del fet que aquesta tristesa donés lloc a una esmena».

L'acabament del seu comiat torna a saludar tots els seus amics i conclou: «Estimau Jesús! Estimau la Mare! Estimau l'Església: serviu la unitat i la comunió de l'Església».

Germans, la nostra pregària pel Bisbe Miquel qui, amb tot el seu amor i total dedicació, va regir la nostra diòcesi de Menorca durant 8 anys, en aquests dies del seu traspàs, a tots en doni més fe, més esperança i amor per servir Déu i els germans. I que en la unitat i la responsabilitat del nostre treball pastoral de cada dia, sapiguem, tal com escriu ell mateix en el seu comiat, ser fidels a la veritat de Jesús i donar la veritat en la caritat».

36.- SENTIR-SE CATEQUISTA

Obertura de la 9a. Escola d'Estiu per a catequistes. 1989

Estimades i estimats catequistes,

Encetem avui, aquí, al Seminari de Tortosa, on sempre som tan ben rebuts i acollits, la 9a. Escola d'Estiu per a catequistes. Si Déu vol, la continuarem la setmana vinent, a Barcelona, al Col·legi de la Bonanova dels Germans de les Escoles Cristianes.

La meva salutació i benvinguda a tots vosaltres, en nom del S.I.C. i propi, van acompanyades del desig fraternal i sentit que us sigui ben profitosa per al servei que haureu de fer després a les vostres catequesis, i també per a la vostra formació particular i personal.

En obrir aquesta 9a. Escola d'Estiu allargo la vista cap enrera i contemplo els més de 4.000 catequistes que ja hi han passat, en els diversos cursos (en total 171) que hi hem donat i que, certament, han estat un bon instrument en mans d'aquests milers de catequistes que hi han assistit.

Si dic i recalco aquests números no és pas per valorar i fer sobresortir la quantitat que, tot i ser important, no representa ni és l'essencial de la nostra catequesi. Ho dic per retreure i per donar constància de l'esforç i del Treball que això ha significat i significa, i per assenyalar que està en la línia de l'eslògan que presideix aquesta 9a. Escola d'Estiu: «Anunciar l'evangeli de Déu, treballant nit i dia».

Jo no sé si algú de vosaltres haurà pensat que això que diu l'eslògan és una hipèrbole, una exageració evident. Potser sí; perquè, hem treballat i treballarem nit i dia? La frase d'aquest eslògan és treta de la primera carta als cristians de Tessalònica, on sant Pau diu: «Recordeu, germans, les nostres penes i fatigues; treballant nit i dia, per no molestar ningú, és com hem anunciat l'evangeli de Déu». El comentarista de la traducció de la Bíblia de Catalunya escriu a una nota corresponent: «Pau es glorieja sovint de guanyar-se el pa amb les seves mans; això podia escurçar-li el temps de la predicació, però la feina més eficaç». Tots vosaltres, estimats catequistes, també us trobeu en aquesta circumstància apostòlica. Heu de guanyar-vos el pa treballant nit i dia, però sense deixar d'anunciar, amb les vostres catequesis, l'evangeli de Déu.

Joan Pau II ja en el primer número de la Catechesi tradendae, insisteix en aquest punt donant-nos la primera definició de la catequesi. Diu: «Molt aviat fou anomenat catequesi el conjunt d'esforços acomplerts per l'Església per tal de fer deixebles i adoctrinar-los, per ajudar els homes a creure que Jesús és el Fill de Déu, a fi que, mitjançant la fe, tinguin vida en el seu nom, per educar-los i instruir-los en aquesta vida i construir el Cos de Crist». «L'Església», acaba el Papa, «no ha parat de dedicar les seves energies a aquest objectiu».

Veieu, la catequesi és un conjunt d'esforços. I els hem de fer i tots els fem, si veritablement ens dediquem nit i dia a aquesta tasca eclesial que Jesús va confiar a la seva

Església. Per això, se'ns ha dit sovint que no solament hem de fer de catequistes, sinó que hem de ser catequistes. I ara, jo encara vull afegir un altre punt: hem de sentir-nos catequistes.

Fer de catequistes ens ocupa unes hores a la setmana; ser-ne, ens pot donar patent d'identitat i possibilitat d'un exercici pràctic, motivat pel títol adquirit o pel deure eclesial i essencial d'anunciar l'evangeli de Déu. I tot això és evident i imprescindible. Però, sentir-se catequista ens obliga a fer un nou i esforçat pas.

Es tracta no solament d'una tasca setmanal que hem de complir, amb tots els esforços i malsdecap que comporta; no solament d'assegurar una identitat que «doni fermesa i que se sobreposi sense parar a les vacil·lacions, les incerteses i els desinflaments» (C.T. núm. 56). Això, i més encara; es tracta de viure vocacionalment aquesta identitat de catequista, de sentir-se catequista «treballant nit i dia».

En dir «sentir-se catequistes», no vull pas expressar només un sentiment, una vana credulitat, un afecte estèril i passatger. No. Quan dic «sentir-se catequista», vull indicar una vocació viscuda amb plenitud i en plenitud, sentint el goig i la joia d'una tasca certament esforçada, però assumida amb convicció, amb la convicció que ve empesa per una fe que no vacil·la i que dóna força per treballar nit i dia.

Què podríem dir, per exemple, d'un mestre que ho és perquè n'ha obtingut el títol, que en fa, perquè exerceix com a tal, però que no s'hi sent vocacionat, que ho fa per força i perquè no hi ha més remei, que s'adona que ha equivocat el seu camí professional, que no és això el que desitjava i volia?

Estimats catequistes, sentiu-vos catequistes! Sou catequistes, feu de catequistes, sentiu-vos, doncs, catequistes. Viviu intensament aquesta vocació! No podeu ser un mers mercenaris, uns llogats que fan la feina de qualsevol manera i sense importar-los si surt bé o malament. Això que teniu entre mans, el vostre treball i preparació, els vostres catequizants, la tasca a realitzar en l'educació de la fe, és propi vostre, us ateny, perquè també vosaltres sou Església i l'Església, com diu el Papa, no ha de parar de dedicar les seves energies a aquest objectiu.

El bisbe Sant Gregori Nissè, en una homilia sobre les benaurances, escrivia: «La salut corporal és un dels béns de la vida humana; però el benestar no consisteix a saber què és la salut, sinó a estar sa». I continuava: «El Senyor diu que la benaurança no consisteix a saber coses de Déu, sinó a posseir-lo en nosaltres mateixos». Si ara ho apliquem a la catequesi, vol dir que no n'hi ha prou de fer de catequista i de saber explicar-se bé posseint la ciència, sinó que s'ha de viure aquesta vocació-missió «treballant nit i dia».

Aquesta vocació ens ha de dur a tots a una tasca plena d'esforços, certament, però també curulla de satisfaccions. La finalitat, l'objectiu a assolir és engrescador. Fer deiebles per educar-los i instruirlos, per construir el Cos de Crist, que és l'Església. Catequitzar, per tant, la comunitat. Cada catequizant és un membre de la comunitat, i formant el Poble de Déu és com hem de constituir-nos, perquè, com diu la «Lumen gen-

tium» «A Déu li va semblar bé de santificar i salvar els homes, no pas d'un a un, sense cap lligam entre ells, sinó constituint un poble que el reconegués en veritat i el servís en santedat».

Volia acabar aquí aquestes meves paraules, però encara n'he de dir unes quantes més. Les primeres es refereixen al S.I.C., al nostre Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes. Fa nou anys que el serveix com a Secretari General, «treballant nit i dia», en Josep Ma. Maideu, salesià, fill de Ripoll i tan conegut i estimat de tots. Ara, després de tant de temps, l'hem d'acomiarar i dir-li un adéu!, que vol dir a reveure!, fins que tornarà del seu nou servei que comença a l'Àfrica.

Moltes gràcies, estimat Maideu, per tot el que has fet en la nostra catequesi, d'una manera especial al S.I.C. En nom de la C.E.T., del Bisbes de les Illes, dels dirigents del S.I.C. i també de tots els nostres catequistes, et dic aquest agraïment pel teu treball diurn i nocturn, per la teva dedicació, per les teves delicadeses, pels teus afanys i direccions, per tot. Oi que li hem de manifestar ara amb un fort aplaudiment?

En lloc d'ell, entra al S.I.C. com a Secretària General, una religiosa «vedruna», de la Congregació de les Carmelites de la Caritat, la Maria Teresa Llach. L'agraïment també és de tots, per haver acceptat aquesta càrrega i aquest càrrec. Li desitgem una bona tasca, un treball fecund i un bon humor. Que faci del nostre S.I.C. un llac plaent, reposat i tranquil, per poder-nos endinsar mar enfora i així obtenir una bona i abundosa pesca de fidels catequitats, i de catequistes vocacionats que sàpiguen dir de paraula i d'obra: Sóc catequista, faig de catequista, em sento catequista, treballant nit i dia per anunciar l'Evangelí de Déu.

I, finalment, heu visitat el Mil.lenum? No us ho deixeu perdre! Mil anys d'història de Catalunya, quasi bé dos mil anys d'història de l'Església a Catalunya! Són fites glòries que no podem deixar passar inadvertidament. El Cardenal Jubany ha escrit en el folletó de presentació del Mil.lenum: «Tanmateix, l'Església no oblida que aquestes obres d'art foren creades per al culte i constitueixen una valuosa aportació a la pedagogia de la fe. Són veritables testimonis de la religiositat cristiana del nostre poble, que cal conservar amb l'afecte que mereixen i que cal transmetre a les generacions futures».

Hem de transmetre, doncs, a les generacions futures aquestes obres d'art, amb les quals s'instruïa i encara s'instrueix el nostre poble, per llur visualitat plàstica, i també per l'ajuda que ofereixen a l'explicació doctrinal que s'hi ha de fer. Són, al mateix temps, uns bons mitjans, com els que ara tenim d'audio-visuals, vídeos, etc., que hem d'emprar per al millor profit de les nostres catequesis. La pedagogia de la fe es basa en una manifestació, una revelació, una tradició viva que ens anem passant els uns als altres.

Doncs, ja, estimats catequistes, és hora de començar la feina. Que us sigui profitosa i us animi a viure aquesta vocació que us farà treballar nit i dia per anunciar l'evangelí de Déu al nostre poble.

37.- COMUNICAT

Ha mort el Bisbe Miquel

Estimats feels i bona gent de Menorca,

Ahir, a les dotze del migdia, rebíem la notícia del ràpid traspàs de l'estimat Bisbe Miquel Moncadas i Noguera, predecessor meu en la diòcesi menorquina i, des del maig del 1977, Bisbe de Solsona. El dia abans, ja m'havien comunicat el seu estat gravíssim, degut a un infart, que després es va complicar amb una embòlia.

Redact aquestes retxes, amb l'ànim adolorit i per comunicar-vos oficialment aquesta notícia, que a tots ha sobtat i entristit. I ho faig especialment per demanar-vos la vostra pregària per a ell, a qui esperam que el Senyor hagi premiat ja la seva vida de pastor feel i entregat al bé de les ànimes.

El cop fatal de la ràpida malaltia el va sentir dirigint una tanda d'exercicis espirituals al poble de Déu, al santuari solsoní d'El Miracle. Aquesta obra pastoral, tant estimada i preferida per ell, ha estat, doncs, el seu darrer servei al Poble de Déu.

Demanem, també, que ell pregui per nosaltres; ell que durant 8 anys, des de 1969 a 1977, va regir la nostra diòcesi, encaminant-la cap als nous temps, preanunciats pel Concili, i entre els canvis profunds de la nostra societat.

A l'escut del seu pontificat hi va escriure: «Va estimar el món», tret de l'evangeli de sant Joan: «Déu va estimar tant el món, que va donar-nos el seu Fill Unigènit». El bisbe Miquel, en el seu amor a l'Església i al món, ha donat la seva vida també. Que, ara que ha perdut aquesta vida terrenal, trobi, feliç, l'eterna de la glòria.

(Publicat al diari «Menorca»)

38.- ESCRIT

El Diácono, una realidad eclesial.

El Concilio Vaticano II, por medio de la constitución «Lumen Gentium», abrió el camino para la reinstauración del diaconado, como grado propio y realidad permanente dentro de la jerarquía de la Iglesia. En Junio de 1967, por medio del Motu Proprio «Sacrum Diaconatus Ordinem», el Papa Pablo VI publicaba el ordenamiento jurídico de este servicio diaconal. Años más tarde, en Junio de 1977, la Conferencia episcopal española, de acuerdo con lo dictado por la Santa Sede, daba luz verde al restablecimiento del diaconado permanente en España. Hoy podemos decir y afirmar que es ya una realidad eclesial este grado inferior -y no por ello menos importante y necesario- que va en orden no al sacerdocio, sino al ministerio. Una realidad que abarca los campos de la liturgia, de la palabra y de la caridad.

Fue en los inicios de la Iglesia, cuando los Apóstoles se vieron precisados a buscarse unos colaboradores para el mejor servicio del pueblo cristiano naciente. Así nos lo cuentan los Hechos de los Apóstoles: «No parece bien que nosotros (los Apóstoles), dejando a un lado la palabra de Dios nos empleemos en servir a las mesas. Poned, pues, los ojos en siete varones de entre vosotros llenos de Espíritu y de sabiduría... a los cuales presentaron ante los Apóstoles y, haciendo oración, les impusieron las manos».

De aquella realidad primigenia hemos pasado en nuestros tiempos a esta realidad actual. Son muchas ya las diócesis en el mundo entero que cuentan con diáconos, y éstos se van multiplicando para prestar su servicio ministerial al Pueblo de Dios. En España, las estadísticas son también elocuentes y va progresando, paso a paso, la instauración del diaconado.

Esta realidad eclesial que son los diáconos ministeriales no es un adorno de nuestra Iglesia, como si fuera muy bonito conservar la simetría de los tres órdenes jerárquicos, abriendo la puerta a hombres, casados o célibes, para ejercer el servicio diaconal establecido por los Apóstoles.

Esta realidad eclesial del diaconado es y necesita de una vocación, una vocación específica, recibida del Señor. No todos pueden ser diáconos, como no todos son llamados al sacerdocio. La misión propia del diácono, en el ejercicio de su ministerio para la santificación del hombre, es misión de servicio para el cual se necesita una preparación y una aceptación de los deberes a cumplir.

Es necesario, pues, que nos percatemos de la colaboración y del impulso que debemos prestar ante esta realidad que se entronca en la misión de servicio que tiene la Iglesia, tanto de cara al mundo, que debe ser evangelizado, como hacia los fieles cristianos a quienes debemos una formación más profunda y una educación de su fe cada día más esmerada.

(Publicat a «Vida Nueva»)

DE SECRETARIA GENERAL

Constitució del nou Consell del Presbiteri.- El dia 10 d'agost, en la reunió tinguda a cal Bisbe, va quedar constituït el nou Consell del Presbiteri, una vegada acabat el temps de l'anterior. Queda format de la següent manera:

President: Sr. Bisbe.

Membres nats:

Sr. Rafael Ma. Oléo Cortès, Vicari General.

Sr. Miquel Anglada Gelabert, Rector del Seminari.

Sr. Pere Salord Comella, President del Capítol Catedral.

Membres elegits:

Sr. Antoni Sintès Anglada, per l'arxiprestat de Ciutadella.

Sr. Joan Francesc Huguet Cardona, per l'arxiprestat de Maó.

Sr. Joan Bosco Faner Bagur, per l'arxiprestat d'Alaior.

Sr. Silví Berruete Beraza, pels religiosos preveres.

Membre per designació del Sr. Bisbe:

Sr. Antoni Fullana Marquès.

El Sr. Joan Bosco Faner Bagur ha estat designat moderador del Consell del Presbiteri i representant d'ell en el Consell Diocesà de Pastoral. El Sr. Antoni Fullana Marquès, actuarà de Secretari del Consell del Presbiteri.

Constitució del nou Col·legi de Consultors.- En la mateixa reunió del Consell del Presbiteri, el Sr. Bisbe va designar els nous membres del Col·legi de Consultors, una vegada transcorreguts els 5 anys de l'anterior. Queden nomenats tots els membres del nou Consell del Presbiteri, i actuarà de Secretari, el Sr. Antoni Fullana Marquès.

Correcció a fer en el nombre anterior del Butlletí.- A la pàgina 103 del nombre anterior del Butlletí (mesos de juny i juliol) es va imprimir com a «Catequesi del Bisbe, núm. 32», un títol «Pregària dels feels», que havia d'anar a la pàgina 114, com a final de la crònica de la celebració de les Noces d'or de set capellans.

EN LA MORT DEL BISBE MIQUEL MONCADAS NOGUERA

Dades biogràfiques.

Tota la nostra diòcesi ja té coneixement de la mort del qui en fou bisbe durant els anys 1969-1977, Dn. Miquel Moncadas Noguera. En donar-ne constància en aquest Butlletí, publicam a continuació la crònica de les seves dades biogràfiques que la Delegació diocesana de Mitjans de Comunicació va inserir en el diari MENORCA del passat 6 d'agost. En un altre lloc d'aquest nombre, publicam també el comunicat del nostre Sr. Bisbe fent sabedora tota la diòcesi d'aquest desenllaç.

«En el trànsit d'un sensible i dinàmic Pastor». El dissabte, 5 d'agost, a les 11'45 del matí morí en un centre sanitari de la ciutat de Manresa el bisbe de Solsona, Monsenyor Miquel Moncadas Noguera, com a conseqüència d'un atac de cor. «La sorprenent notícia corregué ràpidament entre la Comunitat Diocesana a qui va servir com a pastor durant vuit anys amb generosa entrega.

El bisbe Miquel havia nascut a Muro (Mallorca) el 19 de setembre de 1921, però des de la infantesa residí a Ciutat, on cursà els estudis de batxillerat a l'Institut «Ramon Llull».

Durant la seva joventut fou militant d'Acció Catòlica i dirigent del Consell Diocesà. Als dinou anys entrà al Seminari, completant la formació teològica a la Universitat Pontifícia de Salamanca, on obtingué el grau de llicenciat en Teologia.

El cinc d'octubre de 1947 fou ordenat prevere al Santuari de la Mare de Déu de Lluc, essent nomenat rector del Seminari Menor i professor d'Humanitats.

Des de 1956 dirigí la Casa Diocesana de la Sagrada Família, centre de formació social, des d'on va desplegar una ampla i eficaç labor pastoral al servei de l'Església. Vivament interessat per la teologia espiritual, encarnada en l'experiència ministerial i secular, donà nombroses tandes d'exercicis espirituals a preveres, religiosos/es i laics, i va ser un bon animador de grups de professionals i de preveres. El Concili Vaticà II li donà peu a organitzar cursos de teologia actualitzada i introduir la renovació conciliar entre el «Poble de Déu», com li agradava de repetir.

D'ençà va iniciar-se a Mallorca el Moviment Familiar Cristià va assumir-ne la consiliària diocesana i el seu treball entusiasta va ser decisiu per a l'arrelament i extensió del Moviment. Més tard seria nomenat president de la Comissió Diocesana d'Apostolat Seglar.

Abans de ser nomenat bisbe també s'havia dedicat a l'ensenyament, essent professor del «Ramon Llull» i «Joan Alcover» de Palma.

Pau VIè el nomenà bisbe de Menorca l'onze de desembre de 1968 i el dos de febrer de 1969 rebé l'ordenació episcopal a la Catedral de Ciutadella, introduint en la diòcesi un nou estil pastoral d'exercir el ministeri episcopal. Així ho deia als catòlics de Maó el dia següent de l'ordenació: «El meu orgull és pertànyer al Poble de Déu, del que tots vosaltres formau part pel Baptisme. Jo no vull ser un mite, jo no vull ser un cacic, jo vull ser Bisbe segons el Concili Vaticà II; no un Bisbe senyor, no un Bisbe dominador, no un Bisbe príncep feudal, sinó un Bisbe servidor, un Bisbe Pastor, un Bisbe amic de tots».

Prest es va posar -i de ple- a la feina pastoral, i la seva activitat repercutí en la renovació de la diòcesi, d'acord amb les noves orientacions del Vaticà II. Eren els darrers anys del règim polític anterior i les repercussions socials en l'«aggiornamento» de l'Església provocaven múltiples friccions intra i extraeclesials. El bisbe Miquel va ser agut en el discerniment i decidit i clar en les seves postures, que feien avançar un nou futur. Però l'aplicació dels criteris de separació església-estat van provocar-li múltiples incomprendensions.

Una especial atenció dedicà al Santuari de la Mare de Déu del Toro, impulsant una encertada restauració i adaptació de les edificacions. Aconseguí que les religioses franciscanes s'encarregassin de la custòdia del Santuari i que la Casa d'Espiritualitat desplegués moltes de les seves possibilitats en ordre a la reflexió i aprofundiment de la fe. Ell mateix dirigí anualment els exercicis per al Poble de Déu.

La preocupació per la formació i reciclatge dels preveres va ser una constant de la seva activitat. Durant el seu temps els seminaristes són enviats al Seminari de Mallorca i a la Facultat de Teologia de Catalunya i s'estableix un torn rotatiu de capellans que surten a estudiar fora. Al mateix temps, impulsà a la diòcesi unes jornades bianuals d'estudi, dirigides per persones notables de la reflexió i investigació teològica o pastoral.

L'apostolat seglar, la renovació litúrgica i l'atenció a les religioses són altres de les característiques del seu treball a la diòcesi. Orientà la creació de moviments d'apostolat seglar i la renovació de l'activitat de les parròquies, cuidà sempre amb detall les celebracions de fe i, d'una forma especial, les homilies, i establí una relació de familiaritat i confiança amb les religioses.

A nivell nacional fou membre de la Comissió Episcopal d'Apostolat Seglar, president de la subcomissió de Pastoral Familiar, president de la Comissió de Turisme i Migracions i, a nivell de Catalunya, encarregat de la Pastoral Familiar i Pastoral Juvenil.

L'any 1977 fou nomenat Bisbe de Solsona i, de llavors ençà, ha continuat a la diòcesi catalana l'estil episcopal i activitat pastoral que va iniciar a Menorca, encara que el desgast físic fos palpable.

Quan a començaments de la passada setmana dirigia els exercicis espirituals per al Poble de Déu al Santuari del Miracle de la seva diòcesi, un metge que hi assistia detectà els primers símptomes de la malaltia que li ha provocat la mort, i va aconsellar-li d'interrrompre els exercicis i posar-se en mans dels facultatius. Poc temps després d'arribar a un centre sanitari de Manresa sofrí un infart i durant la matinada del divendres el seu delicat estat es complicà amb una embòlia. En veure el procés de la malaltia els metges van diagnosticar un irreversible desenllaç. I ahir, dissabte, morí a les 11,45 del matí.

Descansi en pau el sincer creient i el sol.lícit pastor!

Celebració de les exèquies.

El dia 8 d'agost es van celebrar les seves exèquies a la Catedral de Solsona. Les va presidir el Cardenal Vicenç Enrique Tarancón, acompanyat pel Cardenal de Barcelona, Dr. Jubany, del Metropolità de Tarragona, Dr. Torrella, del Nunci Apostòlic, Mons. Tagliferri, de tots els altres bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense i de l'Arquebisbe de Saragossa i Bisbes de Menorca, Mallorca, Sogorb-Castelló, Màlaga, Àvila, els Bisbes Auxiliars de Barcelona, un de Madrid, un de València i l'Arquebisbe emèrit de Tarragona. També concelebraren els Abats de Montserrat, Poblet i Solius i uns 210 sacerdots procedents dels diversos Bisbats de Catalunya i les Illes.

El temple catedralici va omplir-se de bat a bat i molts de feels van haver de quedar-se fora. Al final de l'Eucaristia, el president del Col·legi de Consultors de la diòcesi solsonina, va llegir el testament espiritual del Bisbe Miquel, redactat fa ja tres anys i que diu açò.

TESTAMENT ESPIRITUAL

A L'HORA DEL MEU TRASPÀS UNA SENZILLA PARAULA DE COMIAT

Als meus germans, nebots, familiars meus de prop o de lluny, amics de Mallorca, Menorca, Solsona, de Catalunya i de tot arreu:

No vull marxar d'aquest món, a l'hora del meu traspàs, sense adreçar-vos una senzilla paraula de comiat. Adéu-siau!

En aquesta hora de la meva mort vull proclamar amb totes les forces del meu cor el meu agraïment immens al meu Pare Déu, que gratuïtament i esplèndidament m'ha enriquit amb una llarga existència humana, amb una vida cristiana consagrada en les aigües baptismals, amb una crida des dels anys joves al ministeri sacerdotal i, últimament, al servei episcopal, dur i feliç, en l'Església de Jesús. Lloat sigui Déu per la seva des-

bordant misericòrdia: que ens encercla, ens acarona, ens embolcalla i ens amanyaga. «Res no s'amaga a la seva escalfor» (salm 19).

Lloat sigui Déu, al.leluia! Us puc dir amb tota veritat: Estic molt content de Déu. Ajudeu-me tots a lloar-lo i a donar-li gràcies!

Després de Déu, el meu agraïment sincer i sentit s'envola vers aquells i aquelles persones que, mogudes per l'Esperit del Senyor, i de bon grat, han volgut col.laborar directament o indirectament amb mi com a Bisbe de l'Església. Que Ell vulgui regraciar la seva gran paciència! No en dubteu: Ell ho farà, i ben a dojo!

En aquest moment de comiat i tot revisant el meu afer pasqual, la meva tasca sacerdotal i episcopal entre vosaltres, és quan més «petit», «mediocre» i «pobre» em sento davant vostre i davant del Senyor Jesús. Perdoneu la meva poquetat. I, sobretot, les paraules, els gestos i els actes que han esdevingut «antisignes» per a vosaltres, la meva estimada i santa comunitat de Jesús. Perdoneu-me, perdoneu-me! Us mereixíeu i necessitàveu un bisbe més sant, més savi, més pobre, més ferm i més servidor de tots. Perdoneu-me! Esperem que el Senyor us enviï un bisbe com Déu vol i vosaltres en sentiu necessitat. Aquesta és la meva petició.

És possible que jo us hagi entristit, i fins us hagi fet patir -jo crec que sí, algunes vegades:

-Si la causa han estat els meus defectes i els meus mancaments, estic ben segur que, a hores d'ara, ja m'heu perdonat. En tot cas, vulgueu ara perdonar-mé, si us plau.

-Si la causa del vostre enuig o patiment ha estat la meva fidelitat al missatge de Jesús o al voler de l'Església, us ho dic ben de cor amb les paraules de sant Pau: «No em sap greu». «Ara me n'alegro, no del fet que us entristíssi, sinó del fet que aquesta tristesa donés lloc a una esmena. La vostra tristesa vol ser realment com Déu mana, de manera que no en vau sortir perdent a causa meva». «Perquè una tristesa com Déu mana produeix una esmena saludable» (2C 7, 8-10).

Però, ¿quin Pastor de l'Església no faria seva aquella paraula de Joana d'Arc en l'obra «La Pucelley», d'Audi Verdi: «La meva paraula és una fletxa, però jo sóc un blanc»?

Només Déu sap el que costa a un Pastor de l'Església ser fidel a la veritat de Jesús i donar la veritat en la caritat.

La vida és bella, però s'esmuny

La vida és bella, però s'esmuny dia rera dia i molt de pressa. Cal assaborir-la, gaudir-la com Déu vol. És una oportunitat immensament agradosa, val la pena passar per aquest món fent el bé amb joia, com el Senyor Jesús. Penseu que un jorn serà l'últim. No digueu pas com aquell neci que, tot caient d'un altíssim pis d'un gratacels, es deia dins el seu cor: «Mentre això duri, rai!».

Germans, mentre aquesta vida duri, mentre «el paper d'aquest món està a punt d'acabar» (1C 7,31), «tingueu, si us plau, un bon capteniment» i «una adhesió al Senyor» 'ininterrompuda' per la fe i per les bones obres.

«Us dic aquestes coses pel vostre bé personal» (1C 7, 35).

«Manteniu-vos fermes i incommovibles, treballant cada vegada més pel Regne de Déu dins l'Església, sabent que els vostres fatics no són inútils» (1C 15,58). «Estigueu alegres, retrobeu-vos, perdonau-vos, tingueu ànims i aneu d'acord. Viviu en pau, i el Déu de l'amor i la pau serà amb vosaltres (2C 13, 11).

El crit de Déu

Tots recordeu que Jesús va morir a la creu i que poc abans d'expirar llançà un «crit» anguniós que estremí la terra (Mc 15,38). Jo penso, amb altres entesos, que aquest clam de Jesús a l'hora de la seva mort és el mateix «crit» misteriós i permanent del Déu Pare que, impotent davant els homes lliures, veu com es perden tot dansant una dansa boja i desbrinada de folls.

Mai per mai jo no he pogut oblidar aquest crit i aquesta crida de Déu a la creu, «paraula de la creu» (1C 1,8), que barrinarà fins a la fi del món, dins el cor d'aquells que tinguin «oïdes per a escoltar», com trobà ressò en el cor del bon centurió del Calvari (Mc 15,39). La meva pobra veu de bisbe no ha pogut arribar, ni de bon tros, al cor de molts fills meus, però ara prego al bon Déu que mai per mai no pugueu oblidar aquest «crit» de misericòrdia, d'amor i de salvació.

No em puc treure del cap el fet que Déu Pare empenyés Jesús a pujar a la creu, a fi que llancés aquest clam a tot el món i a totes les generacions, un clam sense paraules, bo i suplicant als homes estimats que volguessin parar de bon grat la dansa folla i estúpida del mal i volguessin ben convençuts i joiosament encetar ja ara, en aquesta terra tan bonica i tan agradosa, la festa exultant de la Resurrecció, la dansa dels alliberats, i que no acabarà mai més.

Familiars meus de prop o de lluny, amics de Mallorca, Menorca, Solsona, de Cata-

lunya i de tot arreu: Adéu-siau! A reveure! Estimeu Jesús! Estimeu la Mare! Estimeu l'Església: serviu la unitat i la comunió de l'Església!

«Jesús, Fill del Déu Salvador, tingueu pietat de mi, pecador!» (Pregària del cor a l'Església d'Orient).

+ Miquel, Bisbe de Solsona

Solsona, a 19 de febrer de 1986: any 17è del meu servei episcopal.

A la immensa multitud que va assistir a l'enterrament del nostre estimat Bisbe Miquel, i a la pregària per a ells, adjuntem també nosaltres la nostra, demanant al Senyor que li concedesqui el lloc definitiu de la llum i de la pau en la Casa del Pare del cel.

INFORMACIÓ DIOCESANA

Activitats del Sr. Bisbe.

Mes de juliol.

- 1.- És a Madrid, on pren part en una reunió del Comitè per al Diaconat Permanent.
- 2.- Concelebra l'Eucaristia en la parròquia de St. Pere i Sant Pau, de Tarragona, en les festes de dita parròquia.
- 4.- Retorna a la diòcesi.
- 5.- És a Maó, on fa visites.
- 6.- Rep visites. Al capvespre, és a Maó, on rep visites.
- 7.- Rep visites.
- 8.- Al matí, presideix una reunió de l'IDEC i al capvespre, una altra del Consell d'Economia. Al vespre, assisteix a una festa de les Clarisses, de Ciutadella, amb motiu de la inauguració del Retaule de Sor Àgueda Ametller.
- 9.- Parteix cap a la Península.
- 10-15.- És a Tortosa, on presideix la primera setmana de la novena Escola d'Estiu, per a catequistes.
- 17-22.- És a Barcelona on presideix la segona setmana de la novena Escola d'Estiu per a Catequistes, al Col·legi de la Bona Nova.
- 23-24.- És al Santuari d'El Toro.
- 25.- Assisteix a les festes d'es Castell, on concelebra l'Eucaristia dels Caixers.
- 26.- Rep visites.
- 28.- Al vespre, es reuneix amb els dirigents de la JOBAC, de Ciutadella.
- 29.- Al capvespre, presideix una reunió del Consell d'Economia.
- 31.- Rep visites.

Mes d'agost.

- 1.- Rep visites.
- 4.- Al matí rep visites. Al capvespre, va a visitar el campament de vacances de les parròquies de sant Francesc, de Ciutadella, i del Migjorn.
- 6.- Concelebra l'Eucaristia al Monestir de Sta. Clara, de Ciutadella, i després visita les monges i dina amb elles.
- 7.- Parteix cap a la Península.

- 8.- És a Solsona, on assisteix a les exèquies del Bisbe d'aquella diòcesi, Mons. Miquel Moncadas i Noguera, traspassat el dia 5 d'aquest mes d'agost, d'una embòlia.
- 9.- Retorna a Menorca. Al capvespre, presideix la missa concelebrada a Sta. Maria, de Maó, pel Bisbe Miquel.
- 10.- Rep visites. Al capvespre, presideix la reunió de constitució del nou Consell del Presbiteri. A les 8'30, concelebra l'Eucaristia a la Catedral, pel Bisbe Miquel.
- 11.- Concelebra l'Eucaristia al Monestir de Sta. Clara, en el dia de la seva festa.
- 12.- Rep visites.
- 14.- És a Maó, on rep visites i en fa.
- 15.- Parteix cap a la Península per assistir a la Jornada Mundial de la Joventut, a Santiago de Compostela i fer uns dies de vacances al Monestir de Poblet, fins a finals de mes.

Activitats estiuenques.

Diverses són les activitats que la nostra diòcesi realitza durant l'època d'estiu, organitzades per parròquies, grups i delegacions. Els campaments parroquials per a al.lots i al.lotes es tenen en diversos llocs a la vorera de la mar o dins marina. Són molts els grups que s'han format aquest estiu.

També volem deixar constància de les dues setmanes de l'Escola d'estiu per a catequistes, organitzades pel SIC de Catalunya i les Illes i que van tenir lloc al Seminari de Tortosa, del 10 al 15 de juliol, i al Col·legi La Salle Bonanova de Barcelona, del 17 al 22 del mateix mes. Hi van participar alguns catequistes de la nostra diòcesi i el nostre Sr. Bisbe, com a President del SIC, va assistir a ambdues.

També s'han celebrat dues tandes d'exercicis espirituals al Santuari d'El Toro, una dirigida pel Sr. Llorenç Alcina, de Mallorca i l'altre pel Sr. Miquel Anglada, Rector del nostre Seminari.

Festes al Monestir de Sta. Clara.

El dia 8 de juliol, amb ocasió de la inauguració del retaule dedicat a Sor Àgueda Ametller, el Sr. Josep Sastre Portella va pronunciar una conferència a l'església de Sta. Clara, de Ciutadella, sobre aquesta Abadessa, explicant la poca història que se'n sap, però traient-ne conclusions ben pràctiques per a la vida cristiana.

El dia 11 d'agost, van celebrar la solemnitat de la seva Mare, Sta. Clara. El Sr. Bisbe, a les 8 del vespre, va concelebrar l'Eucaristia, amb l'homilia corresponent.

Nova Superiora General de les Franciscanes.

A principis del mes de juliol, en el Consell General que celebraren les religioses franciscanes filles de la Misericòrdia, va sortir elegida nova Superiora General, la religiosa Maria Rigo, formant després el seu Consell de govern.

La Companyia de Maria deixa Ciutadella.

Des del pròxim curs, el grup preescolar «Xipell» ja no serà regit per les religioses de la Companyia de Maria, que duien des de fa molts d'anys. Per manca de vocacions, s'han vist precisades a tancar la seva casa religiosa de Ciutadella i, per tant, a deixar la direcció del dit grup preescolar. Que no els manqui l'agraïment pel seu treball pastoral realitzat.

DE LA SANTA SEU

Missatge del Papa per al DOMUND 1989

Queridísimos Hermanos y Hermanas:

Pentecostés marcó el comienzo activo de la misión de la Iglesia. El anuncio del Señor Resucitado, hecho por los Apóstoles a la muchedumbre de peregrinos, llegados de varias partes a Jerusalén, fue escuchado y acogido en las diversas y respectivas lenguas y culturas, anticipando así en cierto modo la universalidad del nuevo Pueblo de Dios. En el espíritu y gracia de Pentecostés, fuente siempre fecunda de la vocación evangelizadora y misionera de la Iglesia, os dirijo este mensaje para la anual Jornada Mundial de Misiones.

La celebración de esta Jornada, consagrada a la oración, a la catequesis y a recaudar ofrendas de ayuda para las misiones, recuerda a toda la Iglesia el deber de anunciar el Evangelio a todo el mundo. Que esta solemnidad haga llegar a todo el Pueblo de Dios, pastores y fieles, una renovada efusión del Espíritu Santo, el Espíritu de la misión, que debe continuar ahora la obra salvífica, basada en el sacrificio de la Cruz. Jesús la encomendó a la Iglesia, pero *«el Espíritu Santo sigue siendo el protagonista trascendente de la realización de esta obra en el espíritu del hombre y en la historia del mundo»* (Dominum et Vivificantem, 42).

I. El Clero autóctono, esperanza de la Iglesia misionera

Dios -recuerda el Concilio Vaticano II (cfr. Lumen Gentium, 9)- quiso santificar y salvar a los hombres no aislados entre sí, sino haciendo de ellos un pueblo: el pueblo mesiánico que tiene por Cabeza a Cristo y se congrega en la Iglesia, constituida en comunidades locales, confiadas al cuidado y dirección de los respectivos pastores, que la rigen, ejercitando en la medida de su autoridad competente, el oficio de Cristo, Pastor y Cabeza (cfr. LG 28). Su autoridad y misión consiste en anunciar el Evangelio, santificar y gobernar al Pueblo de Dios.

El anuncio del Evangelio por los Apóstoles, después de Pentecostés, dio vida a comunidades de bautizados, cuya dirección fue confiada a responsables que garantizaran la unidad y la formación en la fe de cada uno de los miembros, la celebración de la Eucaristía, la comunión con los Apóstoles y con las otras comunidades cristianas.

Lo que los Apóstoles hicieron cuando comenzó la expansión de la Iglesia en el mundo, se continúa haciendo hoy en la evangelización misionera: «Ahora bien, para la plantación de la Iglesia y el desarrollo de la comunidad cristiana son necesarios varios ministerios suscitado en el ámbito mismo de los fieles, entre los que se cuentan las funciones de los sacerdotes, de los diáconos y de los catequistas. (AG 15).

En este mensaje quiero destacar sobre todo *la necesidad y el valor de la presencia del Clero autóctono en las jóvenes comunidades cristianas*. Las vicisitudes de la formación y del desarrollo del Clero autóctono marcan el camino de la evangelización misionera. Sobre todo los Romanos Pontífices, como Pastores responsables de la Iglesia universal, se preocuparon de enviar misioneros y también de que las comunidades nacientes de los Países de misión se proveyeran, lo antes posible, de Sacerdotes locales y de Obispos locales. Esto lo han promovido especialmente los Papas de este siglo, a partir de Benedicto XV que, en la *«Maximum illud»* (celebramos ahora los 60 años de su publicación), afirmaba entre otras cosas: *«Quien preside la Misión debe cuidar prioritariamente la buena formación del Clero indígena, en el que las nuevas cristiandades tienen puestas sus mejores esperanzas»* (n. 7).

El florecimiento del Clero autóctono redundará en honor de los misioneros mismos que, con empeño paciente y perseverante, a veces hasta el martirio, han trabajado y sufrido para formar las nuevas comunidades cristianas, esforzándose en hacer brotar de las familias el precioso fruto de las vocaciones al sacerdocio, a la vida religiosa y misionera. Y ahora sienten el gozo de trabajar en comunión y de colaborar con los Sacerdotes y Obispos locales, convencidos de que *«la causa común del Reino de Dios asocia íntimamente una y otra milicia de los mensajeros evangélicos para una colaboración siempre necesaria e indudablemente fructuosa... y su armónica coordinación que es también, y aún debe ser, ejemplar expresión de la comunión eclesial»* (Pablo VI, Mensaje para el DOMUND de 1973).

Con el Concilio Vaticano II se ha abierto una nueva época en la historia siempre apasionante de la actividad misionera. La Iglesia es misionera por su naturaleza y toda Iglesia particular es llamada a reproducir en sí misma la imagen de la Iglesia universal; por eso, también las nuevas Iglesias han de *«participar cuanto antes activamente en la misión universal de la Iglesia, enviando también ellas misioneros que anuncien el Evangelio por toda la tierra, aunque sufran escasez de clero. La comunión con la Iglesia universal se completará en cierto modo cuando también ellas participen activamente del esfuerzo misional para con otras naciones»* (AG 20). Y de este espíritu misionero deben estar animados sobre todo los Sacerdotes, poniéndose a disposición para comenzar la actividad misionera no sólo en la propia diócesis sino también fuera de ella, si son enviados por el Obispo.

II. La Obra de San Pedro Apóstol: desde hace 100 años al servicio del Clero local

Este año se cumple el *Centenario de fundación de la Obra Pontificia de San Pedro Apóstol*. Como la Obra de la Propagación de la Fe surgió del corazón ardiente de Paulina Jaricot, así también el amor y sacrificio de otras dos mujeres, Estefanía y Juana Bigard, madre e hija, dieron vida a esta otra iniciativa misionera de importancia fundamental. La idea inspiradora la suscitó una carta de Mons. Cousin, Obispo de Nagasaki, en la que comunicaba el 1 de junio de 1889 a las Bigard, ya bienechoras y colaboradoras suyas, que se veía imposibilitado a recibir en el seminario a jóvenes que deseaban ser Sacerdotes, por falta de los medios necesarios para su formación. Las Señoras Bigard vieron en aquella carta la llamada de la voluntad de Dios, una llamada que cambió radicalmente su vida. Y se transformaron en incansables mendicantes de ayuda para los aspirantes al sacerdocio que, en los Países de misión, llamaban cada vez en mayor número a las puertas de los seminarios. Estas dos generosas damas experimentaron dificultades de todo tipo, pero no desistieron del compromiso asumido; lo cumplieron fielmente hasta la muerte, y tuvieron el consuelo de ver aprobada y bendecida la Obra por la Santa Sede.

A cien años de su fundación, conserva todo su valor en la perspectiva de su finalidad original: «*Sensibilizar al pueblo cristiano sobre el problema de la formación del clero local en las Iglesias misioneras e invitarlo a colaborar en la formación de los candidatos al sacerdocio mediante una ayuda espiritual y material*» (Estatutos de las OMP, 15).

La Obra de San Pedro Apóstol, que era obligado recordar y recomiendo en este mensaje, ha contribuido en gran parte a la promoción del Clero local y continúa desempeñando una función importante, con las ayudas que ofrece para que, en las Iglesias jóvenes, los Seminarios, las Casas de formación y los Centros de estudio superiores puedan acoger y preparar adecuadamente las vocaciones autóctonas como lo requieren las exigencias del apostolado.

Doy un gracias cordial a los que, con su oración y ofrendas, participan en los proyectos de la Obra; invito a todos a alabar al Señor por las maravillas que El ha realizado sirviéndose de Estefanía y Juana Bigard, consagradas por entero a la causa misionera. La Iglesia que -como escribí en la Carta Apostólica *Mulieris Dignitatem*- «*agradece todas las manifestaciones del 'genio' femenino manifestado en el curso de la historia*» (n. 31), no puede menos de glorificar al Señor por los frutos sazonados de evangelización y de santidad que la Obra iniciada por las Señoras Bigard ha producido.

III. Todos los miembros de la Iglesia deben esforzarse en promover las vocaciones sacerdotales y misioneras y en anunciar el Evangelio

La Obra de San Pedro Apóstol evoca la función propia e insustituible del Clero en la misión evangelizadora. Las comunidades cristianas necesitan su servicio pastoral como guía para su vida de fe y para formarse en el espíritu misionero.

El reto más importante que la misión universal presenta a toda la Iglesia es el de las vocaciones en sus diversas expresiones concretas: en la vida sacerdotal, religiosa y laical. «*Para la evangelización del mundo hacen falta, sobre todo, evangelizadores. Por eso, todos, comenzando por las familias cristianas, debemos sentir la responsabilidad de favorecer el surgir y madurar de vocaciones específicamente misioneras, tanto sacerdotales y religiosas como laicales, recurriendo a todo medio oportuno, sin abandonar nunca el medio privilegiado de la oración, como lo precisó el Señor Jesús: 'La mies es mucha y los obreros pocos. Suplicad, pues, al dueño de la mies que envíe obreros a su mies' (Mt. 9, 37-38)*» (Christifideles Laici, 35).

La situación actual -recordé en la misma Carta Apostólica acerca de la vocación y misión de los laicos- exige que, ante el deber de anunciar el Evangelio, todo discípulo del Señor se sienta llamado en primera persona: «*Ay de mí si no predicara el Evangelio!*» (1 Cor. 9,16). En esta tarea, los fieles laicos quedan capacitados y comprometidos por los sacramentos de la iniciación cristiana y por los dones del Espíritu Santo (cfr. Christifideles Laici, 33).

En cuanto a la participación de los laicos en la misión universal de la Iglesia, ¿no es motivo de alegría y esperanza que dos de las cuatro Obras Misionales Pontificias -la Obra de Propagación de la Fe y la Obra de San Pedro Apóstol- hayan sido fundadas por laicos, y precisamente por mujeres que ardían en celo por el Reino de Dios?

IV. Servicio permanente de animación y formación de las Obras Misionales Pontificias

He insistido sobre la actividad de la Obra de San Pedro Apóstol, con motivo del Centenario de su fundación, pero no puedo terminar el Mensaje sin recomendar también las otras Obras Misionales: la Propagación de la Fe, la Santa Infancia y la Unión Misional de los Sacerdotes, Religiosos y Religiosas, Obras que están al servicio del Papa y de todas las Iglesias particulares.

Estas Obras, aunque llevan a cabo actividades específicas distintas, tienen una común finalidad fundamental: *suscitar y mantener vivo en el Pueblo de Dios* -pastores y fieles- *un intenso espíritu misionero*, que se ha de traducir en empeño por las vocaciones misioneras, por la ayuda a todas las misiones del mundo, sosteniéndolas en sus peticiones y necesidades, cada día mayores, con la cooperación generosa de todos los cristianos.

El Papa, en el DOMUND, Jornada de la caridad universal, se hace portavoz de todos los pobres del mundo, sobre todo de los misioneros que abren la mano a los hermanos de fe y a todos los hombres de buena voluntad.

Los misioneros agotan su vida anunciando el Evangelio en las avanzadas de la misión que, también en nuestros días, encuentra dificultades y pruebas y exige no pocas

veces el testimonio supremo del don de la propia vida. Por eso, en nombre de toda la Iglesia les dirijo mi palabra de afectuoso aliento para que, en su apostolado, se sientan acompañados y sostenidos por la presencia del Señor Resucitado, por la potencia de su Espíritu y por la solidaridad de la comunidad creyente.

Recuerden todos los discípulos del Señor que la Bienaventurada Virgen María, Reina de los Apóstoles y Madre de todas las Gentes, es su modelo y sostén en el esfuerzo misionero. A Ella confío la actividad misionera de la Iglesia y de todos aquellos que consagran su vida al anuncio del Reino y a la implantación de la Iglesia en el corazón del mundo.

A los misioneros y sus colaboradores, a todos los que de cualquier modo participan en la obra misionera de la Iglesia, imparto de corazón la Bendición Apostólica, prenda de dones de Dios y signo de mi afecto y gratitud.

Vaticano, 14 de mayo, solemnidad de Pentecostés de 1989, undécimo año de Pontificado.

Joannes Paulus PP II

NECROLÓGICA

Sor Maria Taltavull

A mediodía del día 5 de septiembre falleció en la Residencia Sanitaria de Maó Sor María Taltavull Truyol, Hija de la Caridad, víctima de un lamentable accidente de tráfico, en el que pereció también su tía Francisca Taltavull. Sor María, natural de Ciutadella, hija de una familia trabajadora y profundamente creyente, después de haber participado activamente en grupos comprometidos de los movimientos especializados de Acción Católica, ingresó en la Compañía de Hijas de la Caridad. Finalizada su preparación espiritual y profesional se dedicó al servicio de los marginados del barrio barcelonés de «La Perona». En el año 1985 se incorporó a la comunidad de Hijas de la Caridad del Hospital Municipal de Maó, en el que se granjeó el aprecio de los ancianos residentes, de la gerencia y de todo el personal por la delicadeza de su trato, por su entrega generosa, por la sencillez y humildad de su persona, ¡Descanse en paz!

Edita: Bisbat de Menorca - Imprimeix: Editorial Menorca. S.A.